

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
na posiedzeniu w dniu 4 marca 2025 r., bez udziału stron,
wniosku SSN Marka Motuka o wyłączenie go od udziału w sprawie o sygn. akt
I ZO 185/24, dotyczącej wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy
Sądzie Okręgowym w T. o obniżenie sędziemu Sądu Rejonowego w C. w
stanie spoczynku – X. Y. uposażenia

postanowił:

**uwzględnić wniosek i na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z
art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o
Ochronie Praw Człowieka wyłączyć sędziego Sądu
Najwyższego Marka Motuka od udziału w rozpoznaniu
sprawy o sygn. akt I ZO 185/24.**

UZASADNIENIE

Pismem, które wpłynęło do Izby Odpowiedzialności Zawodowej SN w dniu 2 stycznia 2025 r., SSN Marek Motuk złożył wniosek o wyłączenie go od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZO 185/24 wobec istnienia okoliczności tego rodzaju, które mogą wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności. We wskazanym wniosku sędzia podniósł, że w czasie pełnienia przez niego funkcji Dyrektora Departamentu Wykonywania Orzeczeń i Probacji w Ministerstwie Sprawiedliwości

(ok. 2007 r.), podlegał bezpośrednio sędziemu X. Y., który wówczas był Wiceministrem Sprawiedliwości i w związku z tym pozostawali w bliskich stosunkach służbowych. Okoliczność powyższa w odbiorze zewnętrznym może wywołać uzasadnione wątpliwość, co do bezstronności sędziego Marka Motuka w rozpoznawaniu sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. W powyższym kontekście na uwadze należy mieć ugruntowane stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym złożenie przez sędziego żądania wyłączenia od udziału w sprawie, wskazujące na istnienie okoliczności mogących wpłynąć na jego bezstronność wymaganą przez prawo i uzasadniających obawę co do możliwości obiektywnego orzekania w konkretnej sprawie, obliguje nie tylko do wnikliwego rozważenia przedstawionych przesłanek tej inicjatywy, ale w wypadku potwierdzenia ich rzeczywistego występowania, powinno - co do zasady - prowadzić do uwzględnienia wniosku sędziego o wyłączenie od udziału w rozpoznawaniu sprawy, zwłaszcza gdy w odbiorze zewnętrznym może powstać wątpliwość co do istnienia kierunkowego nastawienia sędziego do stron procesowych lub uczestników postępowania.

W niniejszej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia z taką sytuacją. Okoliczności, które w oświadczeniu podniósł SSN Marek Motuk, mogłyby stanowić poważną, obiektywnie istniejącą wątpliwość, co do bezstronności wymienionego sędziego. Tworzy ją bowiem sam fakt utrzymywania kontaktów zawodowych z sędzią X. Y., będącym jednocześnie stroną w postępowaniu. Wystąpienie wskazanej okoliczności może wywołać u postronnego obserwatora

przeświadczenie, że SSN Marek Motuk mógłby okazać się stronnicy. Wykracza to więc ponad subiektywną ocenę wnioskującego.

Ponadto o potrzebie wyłączenia SSN Marka Motuka przemawiają przede wszystkim okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sadu Najwyższego w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wadliwość tej procedury omówiona została nie tylko w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, ale wnika również z normatywnej treści art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Okoliczność ta prowadzi nadto nie tylko do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 EKPC w postaci prawa strony postępowania do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą, ale do obrazu art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. (por. uchwałę składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022, I KZP 2/22).

Z tych powodów, kierując się koniecznością zapewnienia stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą należało wyłączyć od rozpoznania sprawy o sygn. I ZO 185/24 sędziego SN Marka Motuka.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[M. T.]

[a.ł]